

De Achterhoek werkt door 2.0

Te besluiten om:

1. In te stemmen met voorgestelde doorontwikkeling van de regionale samenwerking zoals geformuleerd in bijlage 1 'De Achterhoek werkt door 2.0', versie 11 april 2018.
2. Hiertoe in te stemmen met de voorgestelde wijzigingen van de samenwerkingsregeling, resulterend in de Samenwerkingsregeling Regio Achterhoek (24ste wijziging).
3. Het college toestemming te geven om ook in te stemmen met de 24ste wijziging van de Samenwerkingsregeling Regio Achterhoek.
4. Als zienswijze aan het algemeen bestuur kenbaar te maken, dat de raad van Doetinchem geen wensen en bedenkingen heeft over de begroting 2018 en de 1^e begrotingswijziging 2018 van de Regio Achterhoek, ten behoeve van besluitvorming door het algemeen bestuur op 11 juli 2018.
5. De secretaris/directeur van de Regio Achterhoek opdracht te geven tot het laten uitvoeren van een evaluatie van de nieuwe werkwijze door een externe partij, 2 jaar nadat deze formeel van start gaat. Hiertoe van tevoren in het algemeen bestuur evaluatiecriteria te benoemen.

Context

Aanleiding

Woon je in de Achterhoek, dan woon je in eerste instantie in je buurtschap, dorp of stad. Maar direct daarna ben je inwoner van deze streek: de Achterhoek. Dat is de beleving van onze inwoners en van onze bedrijven en maatschappelijke organisaties. Vanuit het besef dat de toekomst van onze regio onze gezamenlijke zorg is, sloegen zo'n tien jaar geleden ondernemers, onderwijsinstellingen, woningcorporaties, zorginstellingen, inwoners en overheid de handen ineen. Samen maakten we de Achterhoek Agenda 2020 en inmiddels is een stroom aan initiatieven en projecten gerealiseerd, die onze regio blijvend versterken. Naast deze concrete opbrengst heeft de afgelopen tien jaar één ding duidelijk gemaakt: samenwerken is - inderdaad - dé manier om de grote opgaven in de Achterhoek het hoofd te bieden. Opgaven op het gebied van economie, de woningvoorraad en de bereikbaarheid van de Achterhoek.

Een nieuwe Regio Achterhoek

Om de vraagstukken in onze regio breed, slagvaardig en efficiënt aan te pakken, wordt een versterkte samenwerking tussen de drie O's voorgesteld, met als basis de bestaande Samenwerkingsregeling Regio Achterhoek. De nieuwe samenwerkingsstructuur is erop gericht dat we zowel onze gezamenlijke agenda als onze samenwerking 'smart' organiseren: in onze regio past 'smart governance'.

Waar staan we nu en waar besluit u over?

In november en december 2017 hebben alle zeven Achterhoekse gemeenten een besluit genomen over *De Achterhoek werkt door*. Het algemeen bestuur en de gemeenteraden hebben Regio Achterhoek opdracht gegeven dit voorstel verder uit te werken, binnen de gestelde kaders en met inachtneming van de aangenomen amendementen en moties. In de afgelopen periode heeft deze uitwerking, gezamenlijk met de betreffende gremia, verder vorm gekregen. Zie voor een verantwoording over het proces van de afgelopen maanden bijlage 4. Dit alles komt samen in bijgaande uitwerking van het vastgestelde voorstel, een voorstel voor de gewijzigde samenwerkingsregeling en een begrotingswijziging.

Doetinchem, 25 mei 2018

Beoogd effect

U besluit op dit moment over de nieuwe samenwerkingsvorm van de regionale samenwerking. Hiertoe beslist u over het uitgewerkte voorstel in *De Achterhoek werkt door 2.0*, over de 24ste Samenwerkingsregeling en de begrotingswijziging 2018.

Argumenten

1.1 Het voorstel gaat uit van een partner samenwerking tussen de overheid, het onderwijs, de ondernemers en maatschappelijke organisaties in de Achterhoek.

Via de Achterhoek Board sturen overheid, ondernemers en maatschappelijke organisaties gezamenlijk op de visie voor de Achterhoek richting 2030. De Achterhoekse raden komen meer aan het stuur in de samenwerking; via de Achterhoek Raad sturen zij op de inhoud van de samenwerking.

1.2 De nieuwe samenwerkingsstructuur kan rekenen op een breed draagvlak bij de betrokken overheidsinstellingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

De nieuwe, versterkte samenwerkingsstructuur bestaat uit een Achterhoek Raad, Achterhoek Board, Achterhoek Thematafels en Regio Achterhoek. We kunnen met deze nieuwe organisatiestructuur concreet aan de slag én 'werkendeweg' komen tot een steeds betere, effectievere samenwerkingsvorm. Niet onbelangrijk is dat de nieuwe structuur kan rekenen op een breed draagvlak bij de betrokken overheidsinstellingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Achterhoek Raad

Voor de grote opgaven waar we voor staan, is bestuurlijke slagkracht nodig. Daarom nemen raadsleden uit alle Achterhoekse gemeenten deel aan de Achterhoek Raad. Samen bepalen zij de globale koers voor de Achterhoek. Zo is het aan de Raad om in te stemmen met de inhoudelijke kaders en thema's en de visie op de regionale samenwerking. De afzonderlijke raadsleden functioneren daarbij als 'ambassadeurs' naar hun eigen lokale gemeenteraden.

De Achterhoek Raad stuurt nadrukkelijk aan de voorkant van het proces, door het vaststellen van de Achterhoek Agenda, de Jaarplannen en de evaluaties die door de Achterhoek Board worden voorbereid. Het is ook de Raad die de leden van de Achterhoek Board benoemt, op voordracht van het algemeen bestuur van de Regio en de achterbannen van de ondernemers en de maatschappelijke organisaties.

Achterhoek Board

De Achterhoek Board bestaat uit vertegenwoordigers van de drie O's en is het gezicht van de Achterhoekse samenwerking. De Board schakelt voortdurend tussen de Achterhoek Raad en de Thematafels. Zo bereidt de Board samen met de Thematafels de inhoudelijke Agenda 2030, de jaarplannen en evaluaties voor en bespreekt deze met de Achterhoek Raad. De Achterhoek Board is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de bijeenkomsten van de Achterhoek Raad. De Board ziet verder toe op de voortgang en de terugkoppeling vanuit de Thematafels richting de Raad, en omgekeerd. Speciale taak van de Achterhoek Board is de coördinatie van de lobby en de grensoverschrijdende samenwerking met Duitsland.

Achterhoek Thematafels

De zes Achterhoek Thematafels zijn bestuurlijke werkgroepen die elk een thema van de Agenda 2030 onder hun hoede hebben. De Thematafels leveren inhoudelijke bijdragen aan de Agenda 2030 en het Jaarplan en zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren hiervan. De Thematafels informeren de Achterhoek Raad over de inhoud en de voortgang. Daarnaast kunnen nieuwe initiatieven vanuit de Thematafels ontstaan.

Algemeen en dagelijks bestuur Regio Achterhoek

In de nieuwe structuur zijn de rollen van het algemeen en dagelijks bestuur vooral gericht op het mogelijk maken van de samenwerking. De Achterhoek Board bepaalt immers samen met de Achterhoek Raad de inhoudelijke koers van de samenwerking.

Het algemeen bestuur zal zich daarom meer richten op werkzaamheden als de begroting, taken op het gebied van personeelszaken, financiën, automatisering, huisvesting, administratie en archieftaken, communicatie en subsidies en –werving. Het dagelijks bestuur blijft onder meer verantwoordelijk voor het voorbereiden en toezenden van de begroting van Regio Achterhoek, het voorbereiden van vergaderingen van het algemeen bestuur en de dagelijkse gang van zaken.

Kantttekeningen

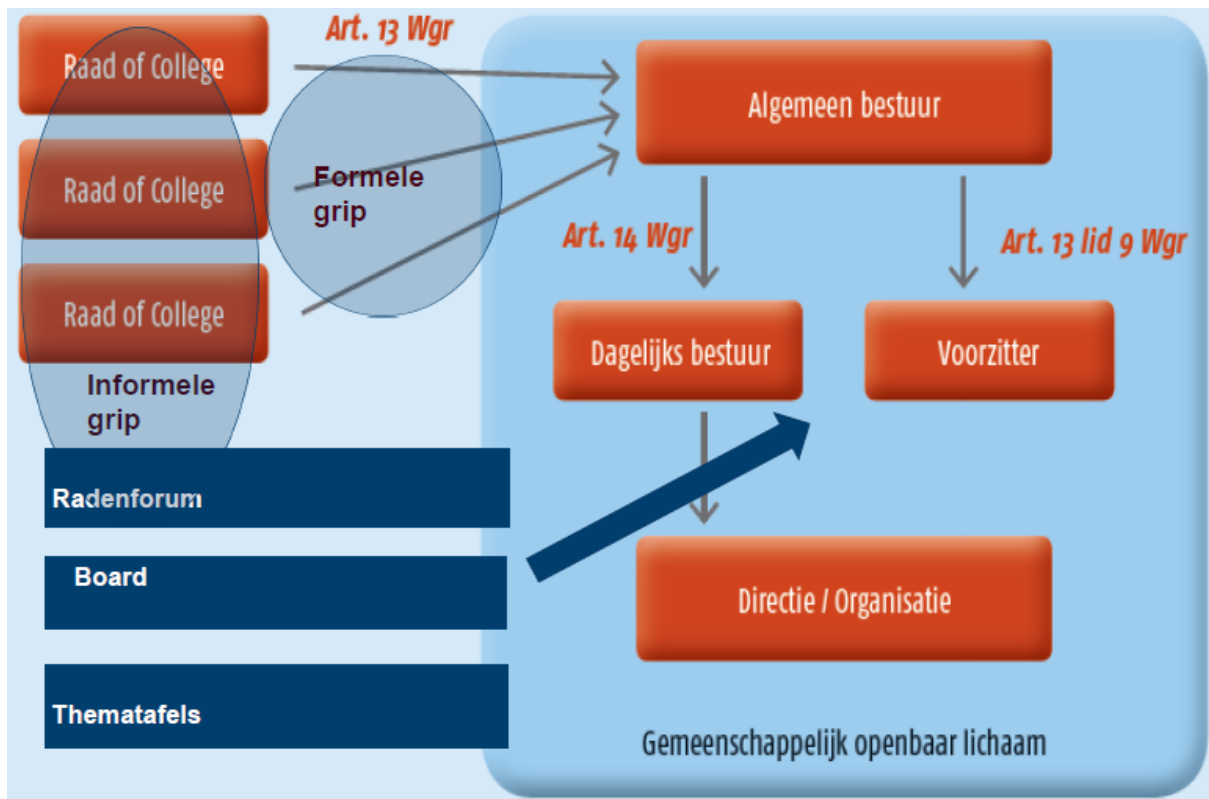
1.1 Kan de voorgestelde samenwerkingsstructuur bestuurskundig en juridisch gezien?

Mede op verzoek van een aantal gemeenteraden zijn twee second opinions uitgevoerd door specialisten op het gebied van bestuurskundige en juridische vraagstukken. De gemeente Oude IJsselstreek heeft daarnaast nog een juridisch advies gevraagd. De toon van deze adviezen is positief. Een groot deel van de adviezen is verwerkt in het voorstel en in de voorgestelde 24ste wijziging van de Samenwerkingsregeling Regio Achterhoek.

Principieel van aard is de vraag of je gremia in de Samenwerkingsregeling mag toevoegen die niet in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) benoemd zijn. Dit brengt ons terug naar de oorsprong van het voorstel. Aan het begin van het traject lag de keus voor of de Samenwerkingsregeling het gewenste vehikel was om de 3O-samenwerking verder vorm te geven. Het algemeen bestuur heeft er in 2017 voor gekozen dit te handhaven, met name omdat de positie van de gemeenteraden hiermee formeel goed verankerd is. Deze keuze betekent het 'oprekken' van de mogelijkheden die de Wgr biedt, zonder daar overigens mee in strijd te zijn. We voegen een aantal gremia toe, naast de bestaande formele gremia in de Samenwerkingsregeling. Deze 'informele' gremia zijn in de praktijk belangrijke dragers van het systeem (de praktische werking van deze werkafspraken wordt in de drie externe juridische adviezen onderschreven). Hiermee behouden we de echte vernieuwing. Het ministerie van binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is enthousiast en staat positief nieuwsgierig tegenover de voorgestelde samenwerking. Het ministerie beraadt zich op dit moment over een eventuele wijziging van de Wgr en ziet de door ons voorgestelde samenwerking als een interessante casus. Met BZK gaan we het komende jaar bekijken of de Achterhoekse werkwijze op instemming kan rekenen, of zelfs tot een wijziging van de Wgr kan leiden. Afhankelijk van deze uitkomsten zullen we onze samenwerkingsregeling heroverwegen.

Dit betekent dat het informele systeem kan werken zoals is voorgesteld en bedacht, en dat daarnaast de noodrem uit het formele systeem voor gemeenten behouden blijven. De borging uit het formele systeem rondom publiekrechtelijke taken wordt immers op geen enkele manier aangetast. Onderstaande afbeelding komt uit de presentatie die Roeland Stolk in december jl. in Ulft aan raadsleden heeft gegeven. Hierin is het formele en informele deel van de invloed nog eens weergegeven.

Zie ommezijde.

De samenwerkingsregeling zoals deze nu wordt (en eigenlijk ook al was), is een zogeheten 'gemengde' regeling: een regeling waaraan zowel colleges als raden gebonden zijn. De wet schrijft voor dat als een college over wil gaan tot wijziging (ook als een raad dat zelf ook wil), de raad hiervoor toestemming moet geven aan het college (artikel 1, lid 2 Wgr).

1.2 Het jaar 2020 komt snel dichterbij.

Sinds het maken van de Agenda 2020 is er veel gebeurd en is veel nieuwe informatie beschikbaar gekomen over de staat van de Achterhoek. Bovendien komt 2020 rap dichterbij. Daarom vond van september 2017 tot maart 2018 een interactief proces plaats om te bepalen wat de belangrijkste thema's en uitdagingen voor de komende jaren zijn. Honderden actieve en betrokken Achterhoekers deden mee, al dan niet professioneel. Het resultaat: de ToekomstKrant¹, waaruit we kunnen putten voor de nieuwe Agenda 2030.

Het draaiende houden en versterken van de economie blijft de belangrijkste opgave op de Agenda 2030. Dat vraagt om een aantal randvoorwaarden. Om de agenda handen en voeten te geven, hebben we zes thema's gekozen waarmee we als overheid, ondernemers en maatschappelijke organisaties (de drie O's) aan de slag gaan:

- Smart Werken en Innovatie;
- Onderwijs en Arbeidsmarkt;
- Vastgoed en Woningmarkt;
- Mobiliteit en Bereikbaarheid;
- Circulaire economie en Energietransitie;
- Zorginnovatie.

¹ Zie: www.regioachterhoek.nl/toekomsttoer

Doetinchem, 25 mei 2018

4.1 Dit leidt tot een wijziging van de begroting 2018 en tot een aanmelding in de begroting 2019. De besluitvorming zoals die geweest is in december 2017 leidt tot een structurele verhoging van de inwonerbijdrage en deze inwonerbijdrage van € 2,- per inwoner leidt voor de gemeente Doetinchem tot een wijziging van de begroting 2018 (incidenteel: € 43.000) en tot een aanmelding in de begroting 2019 van structureel € 100.000.

Financiën

Om de ambities van de Achterhoekse samenwerking in de komende periode waar te kunnen maken, wordt een kwaliteitsslag gevraagd van de Regio Achterhoek. Dit betekent een uitbreiding in formatie op het gebied van lobby en programmaregie. Gemeenten en de provincie financieren de basisinfrastructuur, het procesgeld voor de Achterhoek Board en daarmee de organisatie Regio Achterhoek. De andere O's dragen in ieder geval bij binnen projecten en programma's en door de inzet van menskracht. Daarnaast zou een structurele bijdrage vanuit ondernemers en maatschappelijke organisaties een verrijking zijn van het systeem. Dit wordt in de komende periode verder verkend. Het voorstel is bovendien om tot een investeringsagenda te komen.

Van de gemeenten wordt een extra inwonerbijdrage gevraagd van € 2,-, van de provincie wordt eveneens een bijdrage van € 2,- per inwoner gevraagd. De berekeningen in het document *De Achterhoek werkt door 2.0* en het begrotingsonderdeel 'wat mag het kosten' betreffen structurele bedragen voor een heel boekjaar. Het voorstel gaat echter uit van een begrotingswijziging per 1 juli 2018, zodat verhoging van de inwonerbijdrage voor 2018 € 1,- bedraagt.

Vervolg

Van start

Na een positief besluit van de gemeenteraden start de samenwerking in de nieuwe vorm zo snel mogelijk, liefst per 1 juli 2018. Om voortvarend van start te kunnen gaan, zal de Achterhoek Raad daarom als eerste de Achterhoek Board moeten benoemen, liefst voor de zomer. Zo kan de Board de eerste inhoudelijke bijeenkomst van de Achterhoek Raad voorbereiden. Deze eerste bijeenkomst van de Achterhoek Raad is voorzien op 20 september 2018.

Het is de bedoeling te gaan werken met Regiodagen, in principe de derde donderdag van de maand. Op deze dagen vergaderen de Thematafels en de Board. Zo vaak als gewenst, kan de Achterhoek Raad vergaderen op de avond van deze Regiodag.

Evaluatie

Voorgesteld wordt de nieuwe werkwijze na een periode van twee jaar te laten evalueren door een onafhankelijke partij. Daar zal te zijner tijd een voorstel voor aan de Achterhoek Raad worden voorgelegd.

Bijlagen

1. De Achterhoek werkt door versie 2.0.
2. 24ste Samenwerkingsregeling Regio Achterhoek.
  - a. Artikelsgewijze wijzigingen.
3. Begroting 2018.
  - a. 1^e begrotingswijziging 2018.
4. Procesverantwoording.
  - a. Amendement AB.
  - b. Inbreng raden.

Doetinchem, 25 mei 2018

5. Externe adviezen:
  - a. Bestuurskundige scan prof. dr. M. Boogers.
  - b. Juridische toets mr. R. de Greef.
  - c. Juridische toets Dirkzwager.
  - d. Reactie DB op adviezen.
6. Antwoorden op vragen raadsleden.
7. Folder De Achterhoek werkt door 2.0.
8. Aanbiedingsbrief aan raden en colleges.

Burgemeester en wethouders van Doetinchem,
De secretaris, De burgemeester,

drs. T. Kemper

mr. M. Boumans MBA MPM

De raad van de gemeente Doetinchem;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders over De Achterhoek werkt door 2.0;

gelet op artikel 108, lid 1, juncto artikel 147, lid 2 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

1. In te stemmen met voorgestelde doorontwikkeling van de regionale samenwerking zoals geformuleerd in bijlage 1 '*De Achterhoek werkt door 2.0*', versie 11 april 2018.
2. Hiertoe in te stemmen met de voorgestelde wijzigingen van de samenwerkingsregeling, resulterend in de Samenwerkingsregeling Regio Achterhoek (24ste wijziging).
3. Het college toestemming te geven om ook in te stemmen met de 24ste wijziging van de Samenwerkingsregeling Regio Achterhoek.
4. Als zienswijze aan het algemeen bestuur kenbaar te maken, dat de raad van Doetinchem geen wensen en bedenkingen heeft over de begroting 2018 en de 1^e begrotingswijziging 2018 van de Regio Achterhoek, ten behoeve van besluitvorming door het algemeen bestuur op 11 juli 2018.
5. De secretaris/directeur van de Regio Achterhoek opdracht te geven tot het laten uitvoeren van een evaluatie van de nieuwe werkwijze door een externe partij, 2 jaar nadat deze formeel van start gaat. Hiertoe van tevoren in het algemeen bestuur evaluatiecriteria te benoemen.

Aldus besloten in zijn vergadering van 31 mei 2018,

, griffier

, voorzitter